

2. 2. – Hromnice

„Na Hromnice o hodinu více“ říká se v pranostice, kterou zná snad každý. Ale co víme o Hromnicích dál? Jaký je jejich původ, proč se jmenují, jak se jmenují, jaké zvyklosti s nimi byly spojené?

Za vznikem Hromnic zřejmě stojí jednak obava lidí z prvních jarních bouří, jednak potřeba oprostít se od zimní „ztuhlosti“ a očistit se ohněm k novému jarnímu životu. Podle historika J. Hanuše mají Hromnice svůj původ už v dobách pohanských, kdy měly souviset s uctíváním boha Peruna, který svými hromy a blesky osvobozoval jarní bohy, „zkamenělé zimou“. Teprve později v dobách křesťanských se v tento den, i když se podle oficiální liturgie slavil svátek Očišťování Panny Marie a dnes se slaví Uvedení Páně do chrámu, začaly před mší svítit svíčky „hromničky“, které se zapalovaly při bouřích, aby ochránily domácnost i hospodářství před jejich ničivou silou. Jejich světlo mělo zároveň člověka očišťovat a chránit před vším zlým, co přicházelo z temnot. Hromnička se také rozsvěcovala u lože umírajícího, v některých krajích se umírajícím vkládala do ruky.

Ještě v Čechách osmnáctého století prý každý, kdo uslyšel na jaře první zahřmění, „padával na zem a líbal ji, potom vstával, v světlici stoly, na dvoře vozy zdvíhal, z domu s napřaženou sekerou (znakem to Peruna) před vrata vybíhal a do země hluboko ji zaťav a ponechav ji zaraženou v zemi odcházel“. V den hromnic se pak nesmělo šít, protože jehla mohla přitáhnout blesk, nesmělo se nadávat a vést „nevázané řeči“, nedoporučovalo se tancovat, aby prý člověk nezemřel bez světla. Na Chrudimsku se s posvěcenou hromničkou obcházely úly, aby byly chráněné před zloději a aby byl dostatek medu.

Kromě nejznámější pranostiky o „hodině více“ se traduje na čtyřicet dalších hromničních pranostik, například:

„Jak dlouho skřivan před Hromnicemi vrzá, tak dlouho po nich zmrzá.“

„Na Hromnice má sedlák raději vlka ve chlévě i ženu na marách než slunce.“

„Pošmourné Hromnice sedláku milé jsou velice.“

Napsal: Mgr. Tomáš Míka

Literatura:

HANUŠ, Ignác Jan: *Bájeslovní kalendář slovanský*. Praha: Kober & Margraf, 1860.

PEJML, Karel: *Český lid ve svých názorech, obyčejích a pověrách*. Praha: Jos. R. Vilímek, 1941.

VONDRUŠKA, Vlastimil: *Církevní rok a lidové obyčeje*. České Budějovice: DONA, 1991.

www.pranostik.cz